

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla ucznia klasy IV

1. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena dopuszczająca - uczeń:

- nie opanował sztuki czytania w sposób płynny, niewłaściwie akcentuje wyrazy, często bez odpowiedniej intonacji,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, ale podejmuje próby ich odbioru,
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań,
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- stara się rozróżniać poznane części mowy,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie,
- z pomocą nauczyciela odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje
- wyróżnia głoski, litery i sylaby,
- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó” wymiennym, „rz” wymiennym, pisownia imion, nazwisk, prostych nazw geograficznych),
- z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów,
- stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania.

Ocena dostateczna - uczeń:

- poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne
- redaguje formy wypowiedzi przewidziane w programie klasy IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu),
- umie wymienić elementy świata przedstawionego,
- odróżnia opis od opowiadania,
- wie, co to jest epitet, porównanie, uosobienie, wers, strofa, rym,
- zna pojęcie baśni,
- w baśniach odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych,
- tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie,
- rozpoznaje poznane części mowy,
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- odróżnia przysłówki od innych części mowy,
- rozpoznaje typy zdań ze względu na cel wypowiedzi,
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoski, litery,
- określa spółgłoski,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- zna reguły dotyczące pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „h”, „ch”,
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje,
- stosuje znaki przestankowe,

Ocena dobra - uczeń:

- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- stosuje zasady prawidłowego przestankowania,
- popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu),
- redaguje pytania do tekstu, poprawnie sporządza plan ramowy,
- zna i wymienia cechy gatunkowe baśni,
- rozróżnia pojęcia: wyraz bliskoznacznym i wyraz przeciwstawny,
- sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rymy, wersy i strofy,
- rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej,
- odmienia i stosuje w zdaniach czasowniki i rzeczowniki,
- odróżnia czas przyszły złożony czasowników od czasu przeszłego prostego,
- odmienia przymiotniki,
- tworzy przysłówki od przymiotników,
- wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie i określenia,
- wyróżnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia,
- układa zdania pojedyncze i złożone,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego,
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski i spółgłoski,
- określa spółgłoski,
- dzieli wyrazy na sylaby
- zna reguły dotyczące pisowni „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,
- zna zasady dotyczące pisowni „ą” i „ę” w wyrazach,
- stosuje poznane reguły ortograficzne w pracach pisemnych i ćwiczeniach,
- poprawnie stawia przecinek w zdaniach złożonych.

Ocena bardzo dobra - uczeń:

- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu)
- zachowuje trójdzielny układ kompozycyjny opowiadania
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity
- redaguje opowiadanie z dialogiem
- formułuje morał wynikający z baśni
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje
- posługuje się słownikiem ortograficznym

- analizuje utwór poetycki, wskazując: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu
- płynnie czyta nowy tekst
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji
- biegle rozróżnia części mowy poznane w IV klasie
- wskazuje różnicę między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje je w zdaniach
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika
- dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem
- rozwija zdania pojedyncze nierozwinięte odpowiednio dobranymi określeniami
- przekształca zdanie na równoważnik zdania (i odwrotnie)
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone
- buduje zdanie z podanych związków wyrazowych
- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego
- odróżnia głoski od liter, spółgłoski od samogłosek
- uzasadnia pisownię wyrazów z trudnością ortograficzną

Ocena celująca - uczeń:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi
- interpretuje głosowo utwory poetyckie

Lektury obowiązkowe:

Jan Brzechwa – „Akademia pana Kleksa”

Janusz Christa – „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”

Lektury uzupełniające:

Frances Hodgson Burnett – „Tajemniczy ogród”

Carlo Collodi „Pinokio”

3. Formy i sposoby oceniania

Ocenianiu bieżącemu podlegają:

- a) odpowiedzi ustne z wiadomości i umiejętności zdobytych na trzech ostatnich lekcjach,

- b) prace pisemne, które są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisane w e-dzienniku,
- c) prace z tekstem literackim i innymi tekstami kultury,
- d) praca ucznia na lekcji - samodzielna i grupowa.

Uczeń ma obowiązek napisać każdy sprawdzian, a w razie nieobecności napisać go do dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Każdą ocenę niedostateczną uczeń poprawia obowiązkowo, a inne oceny bieżące może poprawić przynajmniej jeden raz, o ile nauczyciel nie zdecyduje inaczej. Wszystkie oceny bieżące poprawiamy w terminie do dwóch tygodni od uzyskania tej oceny.

Opracowała Aleksandra Przebinda